

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 191.

Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

VATIKAN POSREDUJE

**Nova iniciativa Vatikanu za po mirjenje med Italijo in Abesinijo
V krogih Društva narodov za vatikanske predloge, za katere se navdušuje Italija, ni so posebno dovtetni**

Rim, 13. januarja. r. Dopisniki rimskih listov poročajo iz Londona in Pariza o novi posredovalni akciji v italijansko-abesinskem sporu. Iniciativa za to akcijo je dal Vatikan, ki iz lastnih interesov želi, da bi se čimprej napravilo konec sankcijam proti Italiji, pri katerih so posredno prizadeti tudi interesi Vatikanu.

Po informacijah italijanskega tiska, ki je o namerah Vatikanu dobro poučen, gre za predlog Vatikanu, po katerem naj bi ena izmed držav, članic Društva narodov, sklicujoč se na zahtevo Abesinije, po kateri naj bi Društvo narodov poslalo posebno preiskovalno komisijo, ki naj bi proučila italijanske metode bojevanja v nedovoljenimi sredstvi, kakor plinske bombe, dum-dum-naboji itd., predlagala, da naj ta komisija prouči ne samo položaj na bojiščih, marveč naj izvede vsestransko anketo o položaju v vsej Abesiniji ter na ta način ugotovi vzroke, ki so dovedli do sporov med Italijo in Abesinijo. Ker je že meseca novembra zastopnik Belgije v Ženevi predlagal, naj Francija in Anglija sestavita predlog za likvidacijo italijansko-abesinskega spora, smatrajo, da bi bilo najprimernejše, da tudi sedaj belgijski zastopnik predlaga ustanovitev tehnične komisije, ki naj bi odpovala v Abesinijo.

Italijanska vlada te pobude seveda ni odklonila, marveč je že v naprej dala svoj načelni pristanelek, da Društvo narodov izvoli posebno komisijo in ji da vsa potrebna navodila za njeno poslovanje. Po mnenju rimske vlade bi imela ta komisija isto nalogo, kakor jo je imel znani Litvinov anketni odbor, ki ga je Društvo narodov poslalo na Kitajsko, da prouči položaj v Mandžuriji. Italijanski krogi ne vidijo nikake ovire, da bi se enak postopek uvedel sedaj tudi v pogledu Abesinije.

Anketna komisija bi po mnenju italijanskih listov morala biti sestavljena iz predstavnikov držav, ki so na tem sporu neposredno prizadete. Razume se samo po sebi, da bi moral biti v tej komisiji tudi zastopnik Italije. V rimskih krogih so prepričani, da bo taka anketna komisija morala predlagati, da se Abesinija postavi pod mandat, ki naj bi se podelil državi, ki je na Abesiniji najbolj zainteresirana, a to je edino Italija! Podoba pa je, da se v ženevskih krogih protivno takemu postopku vsaj v tem smislu, kakor si ga zamišljajo v Rimu.

Ker se tiče možnosti pooblastitve sankcij in morebitnih vojaških ukrepov v Sredozemskem morju s strani Anglije in Francije, pravi »Tribuna«, da je stališče Italije naslednje:

Italija smatra, da je vsak postopek, ki bi ga sklenilo Društvo narodov v pogledu pooblastitve sankcij proti Italiji, v nasprotju z duhom in črko pakta Društva narodov. Nove sankcije, zlasti prepoved izvoza petroleja, želi samo ena država, ki je v zadnji dobi že ponovno pokazala sovražno stališče do Italije. Italiji je zaradi tega vse eno, ali se sklenejo nove sankcije na predlog kake druge države, ali pa avtomatično v smislu sklepov odbora osemnajstotice. Za kolektivni postopek, ki ga predvideva pakt Društva narodov, je potrebno, da pri tem sodelujejo vse države, ki sodelujejo pri izvajanju sankcij. V pogledu Italije take kolektivnosti ni, ker so dosedanje sankcije in morebitne bodoče sankcije mnogim državam naravnost vsiljene s strani Anglije. Prav tako je koncentracija vojne mornarice in izvajanje manevrov v Sredozemskem morju samo delo Anglije. Anglija je po lastni iniciativi izvršila koncentracijo svoje vojne mornarice in zahtevala sodelovanje francoske vojne mornarice ter vseh drugih sredozemskih držav. Vse to je v popolnem nasprotju s paktom Društva narodov. To bi moral ugotoviti svet Društva narodov, predno se spušča v nadaljno sklepanje o italijansko-abesinskem sporu. Evropa mora izvesti resnico, piše »Tribuna«, ugotoviti se mora odgovornost vsakogar posebej, da bi se še le potem moglo najti pravilno pot za rešitev vseh sporov. Svet Društva narodov bi moral obsoditi vse dosedanje postopke ter s tem omogočiti novo in boljše orientacijo v mednarodni politiki.

Samo intriga?

London, 13. januarja. AA. Tisk, ki ljubi senzacionalne vesti komentira vest, o novem predlogu belgijske vlade za mir v vzhodni Afriki.

»News Chronicle« piše ob tej priliki, da je to samo intriga, ki ima za cilj, da bi stanje Italije v vzhodni Afriki pokazalo lažje kot je v resnici.

»Daily Telegraph« pravi, da so v Rimu prepričani, da abesinski cesar se ni pripravil, da bi popustil toliko, kolikor se zahteva v belgijskem načrtu.

»Times« piše, da ni pričakovati, da ni pričakovati, da bi belgijsko posredovanje imelo kakšen uspeh, ker Belgija ni član odbora trinajstotice, in tudi ni zastopana v svetu Društva narodov.

Pred važnimi dogodki

Predčasni povratek angleškega poslanika v Rim smatrajo za pričetek nove diplomatske akcije

Pariz, 13. jan. AA. Havas poroča: Nekateri jutranji listi posebno podčrtavajo, da so v rimskih krogih z velikim zanimanjem sprejeli vest, da se bo angleški veleposlanik v Rimu sir Eric Drumond predčasno vrnil z dopusta.

»Petit Parisien« pravi v svojem poročilu iz Rima med drugim: Tukaj je vzbudila mnogo zanimanja vest, da se bo sir Eric Drumond vrnil kmalu v Rim in da ne bo čakal, da mu poteče dopust. Tej okoliščini se tukaj daje posebna važnost, ker vidijo v tem potrdilo dejstva, da je sir Eric Drumond samo formalno zaprosil za dopust, dejansko pa je odšel v London samo radi tega, ker je hotel obvestiti vse pristojne činitele o položaju in razpoloženju v Italiji in da sliši njihovo mnenje o vseh teh vprašanjih. Če se torej v takih okoliščinah veleposlanik vrača v Rim prej, nego je prvotno mislil, potem se lahko misli, da mu je angleška vlada naročila, da naj izvrši posebne korake pri italijanski vladi še pred sestankom sveta Društva narodov ali pa vsaj ob času, ko bo svet DN zasedal v Ženevi.

»Excelsior« prav tako poroča iz Rima in med drugim pravi: V tukajšnjih krogih smatrajo pospešeni povratek sira Erica Drumonda v Rim kot potrdilo vesti, da so zadnja potovanja posameznih diplomatov zapadnih veleposlanikov imela namen, da se izmenjajo zelo važne misli o rešitvi spora v vzhodni Afriki. V rimskih krogih mislijo, da se odločitev o vrnitvi sira Erica Drumonda pred potekom njegovega dopusta mora smatrati za znak, da stojimo pred velikimi dogodki. Vprašanje je sedaj samo, ali gre za priprave formalnega predloga o poostrižju sankcij ali pa nasprotno za nov mirovni predlog, ki bi bil izdelan v skladu z dolžbami Društva narodov. List se vrača na tezo, o kateri je časopisje zadnje čase toliko pisalo in ki predvideva, da bo abesinski cesar zaprosil Društvo narodov, da naj bi poslalo v Abesinijo anketno komisijo. List pravi, da bi bilo treba to priliko izkoristiti kot izhodno točko za nov poskus kompromisa. List še dodaja, da se v krogih Vatikanu zelo ugodno razpoloženi glede ideje, da bi bilo treba poslati anketo Društva narodov

Krvavi boji za Makalo

Ker so prekinjene vse zveze, Italijani ne morejo več oskrbovati svojih čet z živili in municijo — Abesinci nezadržno napredujejo

Adis Abeba, 13. januarja. r. DNB poroča: Po poročilih s severne fronte se nadaljujejo okrog Makale krvave borbe med abesinskimi in italijanskimi četami. Posebno krvava bitka se bje 20 km zapadno od Makale. Abesinci prodirajo tu v smeri proti Abaru, ki leži 25 km severno od Makale. Položaji Italijanov so na tem odseku skrajno ogroženi. Zaradi silnega deževja, ki traja neprestano 14 dni, so vse ceste, nove in stare docela nepre-

hodne. Italijani zaradi tega ne morejo več oskrbovati svojih čet ne z municijo, ne s hrano. Abesinci to spretno izkoriščajo in nevzdržno prodirajo dalje. Z južne fronte poročajo, da je italijansko vrhovno poveljstvo odredilo popolno pregrupacijo italijanskih čet. Velik del italijanskih čet je iz ogadenske pokrajine poslan v Odur in v Lug-Ferrandi v italijansko zaledje pri Dolu.

Splošna mobilizacija v Eritreji in Somali

Pod orožje so poklicani vsi moški, stari nad 15 let ter bodo morali takoj na fronto

Pariz, 13. januarja. z. Agencija Havas poroča iz Asmare:

Zaradi položaja, ki je nastal na severni fronti, kjer Abesinci naglo prodirajo, je bilo italijansko vrhovno poveljstvo prisiljeno vreči na fronto vse razpoložljive čete. Ker prodiranja Abesincev ni bilo mogoče ustaviti ter tudi čete, ki so poslani na pomoč iz Italije, ne bodo prispelo pravočasno, je italijansko vrhovno poveljstvo v Asmari danes izdalo proglas, s katerim se poziva pod orožje vsi domačini v Eritreji, stari nad 15 let. Javiti se morajo v teku 12 ur pri najbližnjem poveljstvu, ter bodo nemudoma uvrščeni v redno italijansko vojsko, preteženo v askarske oddelke, ki so bili v zadnjih borbah hudo decimirani. Enak ukrep namerava vrhovno italijansko poveljstvo izdati tudi v italijanski Somali, da ojača čete na južni fronti, kjer je general Graziani v velikih stiskah zaradi abesinskega napada pri Dolu.

Abesinci se pripravljajo no novo ofenzivo

Adis Abeba, 13. januarja. z. Zadnje štiri dni divjajo nad abesinsko prestolnico in vso severno Abesinijo strahovite nevihte in nalivi, kakršnih v tej letni dobi doslej sploh še ne pomnijo. Deževje, je tako silno, da so doline spremenjene v jezera in je vsak prehod docela nemogoč. Zaradi tega tudi zadnje tri dni ni podrobnih poročil s front, ker so vse

zveze prekinjene. Abesinski cesar je danes izdal proglas na prebivalstvo v prestolnici, naj se zavaruje pred letalskimi napadi, ki jih napovedujejo Italijani za 20. do 22. januarja. Iz dejstva, da je cesarska garda že krenila na severno fronto, sklepajo, da bo tudi cesar sam v kratkem krenil na fronto, ker so Abesinci sklenili izkoristiti deževno dobo za

novo ofenzivo, upajoč, da bodo sedaj najlažje dosegli kak večji uspeh, ko de ževje ovira italijanske čete.

Novi transporti iz Italije

Napulj, 13. jan. AA. Snoči je v Vzhodno Afriko odplul parnik »Belvedere« z 41 častniki, 47 podčastniki in 1400 vojakov iz divizije »Pusteria« Dalje je odplul parnik »Toscana« s 48 častniki, 57 pod-

častniki in 200 vojakov, na parniku pa je bilo še 45 letalskih mehanikov. Pol ure pozneje je odplul v Vzhodno Afriko tudi parnik »Giovaneza«, ki je odpeljal s seboj 52 letalskih častnikov in 1900 vojakov.

Rim, 13. jan. AA. Na letališču pri Massauu je padlo neko italijansko bombno letalo. Ker gosadka ni mogla pravočasno odpreti padal, je vsa mrtva.

Poroka albanske princese s turškim princem

Tirana, 13. januarja. AA. Albanska agencija poroča: Danes se je v kraljevski palači na svečan način izvršila poroka Nj. kr. Vis. princeze Senije s turškim princem Abitom. Navzoči so bili: Nj. Vel. kralj, člani kraljevske družine, vsi člani vlade, delegacija parlamenta in druge visoke osebnosti. Poročni obred je izvršil g. Kot občan s predsednikom kasacijskega sodišča g. Torrom. Po svečanem aktu so vsi navzoči čestitali mlademu paru. Nato je bilo svečano

kosilo, katerega so se udeležili člani kraljevskega doma. Tirana je vsa v zaslah in nudi izredno sliko. Na ulicah je velika živahnost ljudstva, ki sočustvuje z dogodkom in spremlja veselo vse dogodke na dvoru. Danes popoldne sta mladoporočenca v spremstvu kraljeve družine odpovala v Drač, odkoder bosta nadaljevala potovanje v inozemstvo. Na vsej poti ju je ljudstvo navdušeno pozdravljalo.

Preorientacija Avstrije

Češki komentariji o skorajšnjem posetu avstrijskega kancelarja Schuschnigga v Pragi

Praga, 13. januarja. Češki listi pišejo zelo obširno o predstojećem potovanju kancelarja Schuschnigga v Prago. Dasi bo njegovo potovanje zasebnega značaja, bo sprejet pri predsedniku republike in vseh vodilnih predstavnikih českoslovaške politike. Včerajšnja »Bohemi-

ja«, se izjavlja, da bi moralo to potovanje pomeniti začetek nove dobe v konsolidaciji odnosov med českoslovaško in Avstrijo, in sicer v gospodarskem in kulturnem oziru. To potovanje naj bi bilo napoved nove dobe v srednjeevropski politiki.

Hudi viharji na morju

Več parnikov se je ponesrečilo — Katastrofa ameriške ladje — Grški parnik v nevarnosti

Marseille, 13. jan. AA. Havas poroča, da je v Marseille prispela radio-vest z grškega parnika »Okeanija«, da je parnik v nevarnosti in da se bo verjetno potopil.

Newyork, 13. jan. AA. S pomorske postaje Astor poročajo, da se je potopil parnik IOWA (1289 ton) in je ob tej priliki utonilo 35 ljudi.

Newyork, 13. jan. AA. Reuter doznava iz Portlanda nove podrobnosti o propadu parnika »Jovac«. Izgleda, da znaša število žrtev 34 in ne 35 kakor je bilo prvotno javljeno. V silni burji (povprečna hitrost je bila 50 milj na uro) je bil parnik »Jovac« vržen ob neko skalo. Takoj se je začel potapljati. Neki obrežni parnik je takoj pritekel na pomoč, vendar pa zaradi valov ni mogel priti bliže, da bi rešil mor-

narje. Malo kasneje so s tremi motornimi čolnimi poskušali priti bliže, da bi rešili potapljačce se mornarje. Toda tudi to je bilo brezuspešno.

Boje se, da se je potopil tudi parnik »Lumberman«. Parnik »Rochelle« je javil, da ima poškodovano krmilo, da pa ni v neposredni nevarnosti.

Poplave v Franciji

Pariz, 13. januarja. AA. Gradbena ministrstvo je izdalo uradno poročilo, v katerem pravi, da je bil zaradi poplav prekinjen promet na nekaterih železniških progah.

V Nemčiji snéži

Moskovo, 13. januarja. V južni Nemčiji je včeraj popoldne zapadel obilen sneg. Prolet sa bori z velikimi težavami.

19.000 ljudi so opeharili

Maribor, 13. januarja. Pred malim kazenskim senatom v Mariboru se je danes ob 9. dopoldne pričel senzacionalen proces, za katerega izid vlada zanimanje v vsej Sloveniji. Na zatočni klopi sede 33 letni posestnik Ignacij Kristofič, 50 letni zasebni uradnik Franc Kenda in 48 letni trgovec Ivan Wolfond iz Maribora zaradi znane afeze tukajšnje »Kmetijske eksportne zadruge«, ki je škodovala okrog 19.000 ljudi.

Razpravi predseduje dr. Tombah, predsednik pa sta dr. Kotnik in sodnik Kolšek, dočim obtožbo državnih tožilec Sever. Kendo zagovarja dr. Rapotec, Kristofiča dr. Faninger, Wolfonda pa dr. Pernat, dočim je zastopnik upnikov odvetnik dr. Šnuderl. Pred sodniki leži na mizi ogromen kup spisov, nanašajočih se na afero, ki je pred leti vzbudila po vsej Sloveniji toliko ogorčenja.

Kmalu na to, ko so stopili v razpravno dvorano obtoženci in sedli na svoje prostore, je začel čitati obtožnico državnih tožilec Sever. Čitanje obsežne obtožnice je trajalo nad poludrugo uro. Iz nje posnemamo le najvažnejše odlomke. Obtožnica navede, da so vsi trije ustanovili najprej Splošno eksportno zadrugo in ko je ta skrahirala, so ustanovili Kmetijsko ekonomsko zadrugo. Tudi ta je propadla, a podjetna trojica je prikladala na dan novo zadrugo, ki ji je dala ime »Amintrader«. Seveda tudi ta zadruga ni dolgo obstojala in kmalu je bil ustanovni občni zbor nove, ki so ji dali ime »Kmetijska eksportna zadruga«, zaradi katere sede sedaj na obtočni klopi. Do tu bi bilo morda vse v

redu, če ne bi ustanovili podporne sekcije te zadruge. Prevzeli so vse zavarovalne posle in na prav spreten način se jim je posrečilo, da so v razmeroma kratkem času dveh mesecev imeli že 19.000 članov, ki so jih opeharili za 4½ milijona Din.

Agenti Kmetijske eksportne zadruge so preplavili vso Slovenijo in zavarovali ljudi vseh stanov in slojev in znani so primeri, da so zavarovali tudi 90 letne starčke, bolnike in celo take, ki so jim svečili že s svečo, ter jim dajali poslednjo popotnico. Družba je imela toliko posla, da ga ni zmogla in nastal je v njenem poslovanju tak kaos, da se ni nihče več spoznal. Ker niso imeli nobenega knjigovodje in tudi sami niso bili preveč vešči tega poslovanja, je bilo vse tako zamotano, da je postajalo od dne do dne bolj nevzdržno. To je bilo tudi vzrok, da je banska uprava 4. marca 1932. likvidirala podporno sekcijo Kmetijske zadruge, 19. aprila je bila pa vsa zadruga razpuščena.

Čitanje obtožnice je trajalo do 10.30, nato pa je bil zaslišan prvi Kristofič, ki je podrobno opisal delovanje štirih zadrug, ki so imele svoj sedež najprej v Račah pri Mariboru. Obtoženec je priznal, da je prišlo do nepravilnega poslovanja, navajal pa je kot vzrok pomanjkanje dohoda knjigovodje. Res je tudi, da je dobil vsakdo izmed njih na podlagi sklepa obnežnega zbora izplačanih nad 100.000 Din, a njim izplačanih sneski niso dosegli vsot, ki jih navaja obtožnica.

Borzna poročila.

Curib, 13. januarja. Beograd 7.-. Pariz 20.30, London 15.19, New York 305.02, Bruselj 51.80, Milan 24.50, Madrid 42.08, Amsterdam 208.98, Berlin 128.00, Dunaj 82.10, Praga 32.44, Varšava 40.-, Bukurešt 230.

Tiho delo za malega človeka

Občni zbor marljivo in uspešno delujočega društva rejcev malih živali „Živalce“

Ljubljana, 13. januarja. Nešto družtev je pri nas, morda še celo več kakor na Angleškem klubov, in vselej slišimo na občnih zborih, da so silno potrebna. Včeraj je pa bil občni zbor društva, ki je v resnici potrebno, ker opravlja zelo koristno gospodarsko delo ter pomaga malemu človeku. Društvo rejcev malih živali „Živalce“ je bilo ustanovljeno l. 1932, da organizira uspešno reje malih živali pri nas ter da pomaga z rejo malemu človeku v ostri borbi za obstoj. Ni bilo torej ustanovljeno zgolj iz kakšnih ljubiteljskih ali sportnih nagibov in ne zaradi častnih društvenih funkcij. Deluje tiho brez samohvale in bučne reklame. Tih je pa bil tudi včeraj občni zbor, brez govornikov, na njem so pozhrtvovalni delavci spregovorili samo o društvenem delu v preteklem letu.

Občni zbor je bil v salonu „Pri Sestici“. Udeležba je bila v primeri s tem, da je članstvo raztreseno skoraj po vsej banovini, precej lepa. Predsednik A. Lap je pozdravil zastopnika kmetijskega oddelka ban, uprave Gosaka. Zahvalil se je za podporo banovinski upravi, mestni občini in veseleju, ki so zlasti podprli društvo ob priliki razstav malih živali. Poročal je, da si društvo prizadeva ustanoviti v nekaterih krajih, kjer ima mnogo članov, podružnice. Toda, žal, za svoja prizadevanja ni našo razumevanja, kjer bi ga moralo predvsem pričakovati. Društvo je zastopal na konferenci v Beogradu, kjer so razpravljali o pospeševanju reje malih živali, tajnik g. M. Pečovnik. Konferenca je pokazala, da je perutinarstvo pri nas na visoki stopnji in da je reja rjave štajerke najbolj primerna za vso državo. Društvo še posebno podpira rejo rjave štajerke že ves čas svojega obstoja. Predsednik je predlagal, da se pošlje pozdravno pismo načelniku oddelka za živinorejo kmetijskega ministrstva.

Tajnik M. Pečovnik je prečital zapisnik lanskega občnega zbora. Prečital je tudi pritožbo nekakega člana na policijo, ki je hotel, da bi policija razveljavila sklepe zbora. Pritožba je bila odklonjena kot neupravičena in neosnovana. Tajnik je poročal, da se je število članstva dvignilo od lani, ko je znašalo 644 članov, na 719. Odbor je imel v preteklem letu 19 sej, društvo je sprejelo 923 dopisov, odpisalo jih je pa 2.345. Razposlalo je tudi 7247 izvodov društvenega glasila. Priredilo je dve veliki razstavi živali na veseleju, pred tednom pa manjšo na Jesenicah. Razstavljal je na prvi razstavi so bili nagajeni s 4.370 Din, na drugi pa s 6.625 Din. Na Jesenicah je društvo priredilo tudi predavanje. Blagajnik V. Babnik je podal pregledno

poročilo, ki dokazuje, da je društvo dobro gospodarilo, gospodar Lah je pa poročal, da znaša vrednost društvenega inventarja 49.390 Din in da se je povečala društvena imovina v preteklem letu z živalmi, ki jih društvo redi in daje rejcem brezplačno v rejo. Iz poročil društvenih odsekov je prav tako očitno napredke društva v korist rejcev v preteklem letu. Pokazalo se je, da je eden najvažnejši odsekov odsek za rejo drobnice. Društvo deli brezplačno članom kože pod pogojem, da mu dajo prvega mladiča. S posebno vnašo se je letos zavzelo za pospeševanje umne reje solčavske ovce. Kmet, svetnik Bukovec, društveni odbornik, ki je podal tudi revizijsko poročilo, je dejal, da bi obstoje družstva upravičevalo že njegovo delovanje za selekcijo ter pospeševanje solčavske ovce. Naglasil je, da smo se za rejo te izredno dobre pasme ovce začeli zavzemati sicer pozno in da so dobre lastnosti solčavske ovce spoznali že Avstrijci, ki so nas prehiteli v umni ovčereji, zato pa bi naj vsaj ob 12. uri priskočila na pomoč ban. uprava. Predsednik je dejal, da bi bila potrebna komisija strokovnjakov, ki bi odbrala plemenske živali v planinah. Društvo je kupilo nekaj dobrih plemenskih ovnov vestnim rejcem. Z razstavo ovac na veseleju je napravilo dobro propagando za rejo solčavske ovce ter je koristilo tudi neposredno ovčerejem, kajti cena razstavljenih živali se je dvignila na 6 Din kg žive teže, dočim so ovce v planinah po 3 Din ali še cenejše. Cena se je zaradi tega dvignila tudi v planinah. Razstavljen plemenske živali so razposlali v mnoge kraje, ki so primerni za ovčerejo. S tem je nedvomno, storjeno mnogo za pospeševanje reje solčavske ovce, kajti pasma je tako rekoč odkrita ter je storjen začetek za strokovnjsko ovčerejo, oprto na znanstveno izkustva, mikroskopsko preiskavo volne in selekcijo.

Izvoljen je bil po večini dosedanj odbor z nekaterimi izpopolnitvami. Zastopnik ban, uprave je obljubil društvu, da bo kmetijski oddelk ban uprave podpiral stremljenje društva tudi v naprej kakor jih je doslej.

Jutri premiera Dantejev pekel

v kinu SLOGI

Najgrandioznejši vefilim fantastične vsebine po Dantejevi »DIVINI COMEDIJI«

Črni dnevi naše lesne industrije

V soboto sta ustavili obrat tvrdki Dolenc in Hajnrihar v škojfi Loki

Škojfi Loka, 12. januarja. Mučna negotovost, ki je težila delavstvo velikih industrijskih obratov našega območja od božiča dalje, ko je bilo odpovedano vsemu delavstvu delo, je dosegla včeraj svoj višek. Ker se kljub vsemu prizadevanju gospodarskih organizacij niso dali doseči niti najskromnejši uspehi, sta lesni industriji Dolenc in Hajnrihar ustavili svoj obrat, s čimer je prizadetih nad 500 delavcev in voznikov. Pri Dolencu je bilo odpuščenih 236 delavcev in voznikov in jih odpade na obrat v Škojfi Loki 102. Pri Hajnriharju pa je ob službo 114 moških. 19 žensk, prizadetih pa je tudi okrog 60 voznikov, ki dovažajo les tej tvrdki. Ako pristojeno še družinske člane, se povisa število prizadetih pri Dolencu na preko 900 in pri Hajnriharju na 400. Še žalostnejša postane slika, če upoštevamo še obe dolini. V Poljskimi dolini stoji že 10 žag, takozvanih vencijskih, zaradi česar je 25 oseb brezposelnih. V kratkem se bo v tej dolini ustavilo še 7 žag ter bo spet 16 delavcev ob zaslužek tako, da bodo – kakor sedaj kaže – tekla v vsej dolini le 4 žage, ki bodo zaposloval 7 delavcev. V Selški dolini stoji 6 žag, ki so zaposloval 41 delavcev, na vidiku je ustavitev dela še pri petih žagah z 12 delavci tako, da bo do nadaljnjega delanja v vsej dolini še 12 žag s 35 delavci. Izgledi za bodočnost lesne industrije so tedaj vse preje nego rezveseljivi in lastniki podjetij so izjavili vašemu poročevalcu, da je položaj za škojfeljsko območje sprito ustavitev teh dveh obratov naravnost nevzdržen.

Delavstvo je tudi s svoje strani poskušalo vse, da odvrne najhujše. Napravilo je korake pri sreski izpostavi, obrnilo se je na Delavsko zbornico, posebno odposlano je obrazložilo obupen položaj tudi na Zvezo industrijev za draveško banovino. Žal zamen. Upravičenim težnjam in zahtevam ni bilo mogoče ugoditi.

Glede novih odmevalcev so pogajanja sicer v teku, toda uspehov še ni. Odpoved službe vsem nastavljenim, delavcem in voznikom naglašam med drugim, da naj bodo vsi prepričani, da se podjetniki neumorno trudijo za zopetno vzpostavitev obratov.

Kot vzrok ustavitve obratov navajajo podjetja: sankcije, ki so škojfeljsko območje posebno težko prizadele. Narodna banka in njene ukrepe glede likvidacije klirinskih terjatev, pomanjkanje tržišča, izplačilo terjatev po kurzu lire pred 18. novembrom t. dr. Kolikor se znanu, Narodna banka tudi posojila na klirinske ter-

jatve ne da tako, da je obratovanje nemogoče.

Vsa podjetja seveda odločno izjavljajo, da bodo takoj, čim bodo dani pogoji za ponovni pričetek dela, bodisi v popolnem ali vsaj delnem obsegu, zopet pričela obratovati. Odpomoč je nujno potrebna!

Novo mesto, 10. januarja. Poleg drugih lesnih podjetij v dravski banovini so zadnja sankcije tžak udarec tudi celotni Krški dolini. Razen številnih malih žag sta bili primorani ustaviti svoje obrate tvrdka L. Pavlin v Straži in tvrdka J. Javornik na Dvoru. Z ustavitvijo je težko prizadeto veliko število delavcev, zaposlenih na žagah, gozdnih delavcev in voznikov, z njimi pa njihove rodbine. Samo pri zadnjih dveh tvrdkah je prišlo ob zaslužek 208 delavcev, skupno število z družinskimi člani okrog 600 oseb, ki so se preživljale s tem delom. Tudi industrija kneza Karla Auerperga je že odpovedala vsemu delavstvu in ustavi 20 t.m. delo na svoji žagi v Sotški. Z ustavitvijo tega obrata se bo zvišalo število brezposelnih še za nadaljnjih 70 delavcev in okrog 200 družinskih članov, tako da bo znašalo skupno število brezposelnih z družinskimi člani okrog 900. Neposredni povod ustavitve so sankcije. Ves izvoz v Italijo je ustavljen, skladišča so pa polna blaga, ki ga trenutno ni mogoče prodati v druge države. V drugi vrstni pa je povod ustavitve obratov ukinitve klirinskih izplačil in s tem so odzvela sredstva za nadaljnjo obratovanje. Težko vprašanje je sedaj, kaj bo z delavstvom.

Prizadeto delavstvu je treba takoj priskočiti na pomoč bodisi na ta način, da se mu preskrbi zaposlitev pri javnih delih ali podpora, bodisi, da se tvrdkam omogoči realizacija klirinskih terjatev, da lahko zopet pričnejo z delom. Zadeva je zelo nujna, ker je med delavci velika večina takih, ki ne posedujejo ničesar in so izročeni najhujši beži in pomanjkanju.

Iz Celja

— O svetovni razstavi v Bruxellesu bo predaval g. inž. Janko Kukovec iz Maribora v torek 14. t.m. ob 20. na ljudskem vseučilišču v Celju in predaval mnogo skopičnih slik. Predavanje bo zelo zanimivo in poučno.

— Razmere na delovnem trgu. Pri ekspanziji javne borze dela v Celju se je od 1. do 10. t.m. na novo prijavilo 596 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 18 oseb, posredovani je bilo izvršenih 10. odpotovanja je 5, odpadajo 633 oseb. Dne 10. t.m. je ostalo v evidenci 575 brezposelnih (521 moških in 54 žensk) nasproti 624 (581 moških in 43 žensk) dne 1. t.m. Delo dobilo: 1 hlapce, 3 dekle, 1 privlačna in 1 hotelska kuharica.

— Iz celjske statistike. Pri združenju trgovcev za mesto Celje je bilo lani na novo prijavljenih 23, odjavljenih pa 30 trgov-

skih obratov. Z novim letom je vstopilo v mestno združenje 94 novih članov s 111 trgovskimi obrati na področju bivše okoliške občine. Ti obrati imajo 80 uslužbencev, med njimi 13 vajencev. Obe policijski stražnici sta imeli lani 2505 predlanskim pa 2800 prijavo. V mestni stražnici je bilo lani 1932 (predlanskim 2211), v stražnici v Gaberju pa 453 (predlanskim 560) prijav.

— v celjski bolnici je umrl v petek 20 letni čevljarški pomočnik Vladimir Vranker od Sv. Lovrenca pri St. Pavlu pri Preboldu.

Sejmi v litijskem srezu

Ljubljana, 11. januarja. Na podlagi § 444, obrtnega zakona se ugotavlja, da so pravnoveljavno pridobljene nastopne sejmske in tržne pravice:

Podobne Krke: v kraju Videm za živinski in kramarski sejem ponedeljek po sv. Treh kraljih (6. januarja), 1. marca, 16. maja, 5. avgusta;

podobne Podbukovje: v kraju Videm za živinski in kramarski sejem ponedeljek po beli nedelji in 27. sept.

občine Litijska: za živinski in kramarski sejem ponedeljek po sredopostni nedelji, 4. maja ponedeljek po sv. Rešnjem Telesu, ponedeljek po sv. Mihaelu, ponedeljek po sv. Nikolaju;

za živinski sejem zadnji ponedeljek v januarju, 13. julija in 22. avgusta;

občine Poljski: za živinski in kramarski sejem dne 9. aprila, 25. maja in 6. julija;

predstojništva župne cerkve v St. Lambertu: za živinski in kramarski sejem dne 14. februarja;

podružnice cerkve v Tirmi: za živinski in kramarski sejem dne 1. maja;

občine St. Vid pri Stični: v Rahodovi vasi za živinski in kramarski sejem dne 2. januarja, pustni ponedeljek, 18. oktobra, na binkoštni torek; v št. Vidu pri Stični sredi po Vel. noči, 15. junija, ponedeljek po 8. septembru, drugi ponedeljek po sv. Mihaelu, sobota pred sv. Martinom;

cistercijskega samostana v Stični: za živinski in kramarski sejem veliki četrtek ponedeljek po vnebohodu, 20. avgusta, 25. novembra;

občine Smartno pri Litiji: v kraju Ja-

OPERA
Začetek ob 20. uri.
Ponedeljek, 13.: Plesni večer Katje Delakove. Izven.
Torek, 14.: Carmen. Red B.
Sreda, 15.: Prešmentani grad. Red A.
Četrtek, 16.: Salome. Red Četrtek.
Petek, 17.: Zaprt.

Ga. Bernot-Golobova nam je postavila novo slovensko Carmen ter poje vse svoje velike arije in izvaja vse ples s katanjetami, kakor so pisani v originalu. Tenorsko partijo bo pel g. Marčec, Escamila g. Primožič, Mikaelo ga Ribičeva. Opero dirigira dr. Švara, režija je g. Primožiča. Druga letošnja vpriporitev je v torek 14. t.m. za red B.

Zanimivo alpinistično predavanje

Ljubljana, 14. januarja. Ali poznate planine? Saj danes je večda že vsakdo planinec, če ne več, pa vsaj nedeljski izletnik, ki pozna le zavarovana pota in še to morda le v senet dreves. Toda, ali poznate skale? Morda se vam zdi velika neumnost-plezanje? Koliko jih je, ki poznajo to panogo planinstva in iz knjig ali od sebi enakih planincev, ki smatrajo plezanje za omejenega človeka. Saj je podajanje v skale vendar nekaj naravnega, in zakaj bi se človek podajal v smrt sam, saj ta še tako prehitro pride.

Koje se tonce za gorami in se podijo rahle meglice po vrhovih, je za plezalca najdragocenejši čas. Ni prijetno plezanje v vročini. Plezalec se ustavi pred svojo steno in gleda, kje bi začel. Takrat je vsa skala njegova povsod si sme utirati pot z lastno energijo in spretnostjo. Iščo tistih borih oprijemov, vsaka skrbina in razpoka je kakor velika dragocenost. Kako lepa je pesem kladiča, ki zabija klin v stvo skalo, lepša kakor nebroj jazzo po zakajenih mestnih lokalih. Vrv se zvija, vse višje in višje se vzpenja plezalec, dokler ne doseže svojega cilja. Tu, ko je na vrhu, stoji in gleda preplezano pot v zavesti, da je naredil veliko stvar: premagal je skalo. Ko nedeljski izletniki lezejo po poteh, stoji sam visoko, obdan od sončnih žarkov in občuduje, kako se v čarobnem lesku svetlikajo snežniki, vrhovi so vsi v skrlatnih barvah.

Ne poznate še tega užitka in čaru narave, ki je mati vseh, a njeni najpristnejši sinovi so planinci.

Spoznajte ga! Plezalec, ki veš, kaj nadeš med skalami, ali se hočeš zopet spominjati tistih lepih trenotkov? Glejte,

Drevi ob 20. uri v Filharmonični dvorani Koncert zagrebških madrigalistov (komorni mešani zbor)

Furlanovo opozorilo na šestdesetletnico univ. prof. Spektorkega, zontarjevo posmrtnico prof. Jasinskemu in Savjovičevu poročilo o zadnjem pravniškem kongresu, »Slovenski Pravnik« se je s to številko oddolžil dostojno zaslugam imenovanih štirih profesorjev in zaključil letošnji letnik na zelo učinkovit način.

Beležnica KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 13. januarja katoličani: Bogomir, Veronika
DANASJE PRIREDITVE
Kino Matica: Tarzan neustrašni (samo ob 16)
Kino Ideal: Ljubezan v troje
ZKD: Legenda Oplena ob 14.30 v Matici
Kino Sloga: Nocturno, matineja »Teško osumljen« ob 14.15
Kino Union: Mala mamica, matineja »Igluc« ob 14.15
Kino Siska: Grof Monte Christo
Komorni vokalni zbor zagrebških madrigalistov ob 20. v Filharmonični dvorani
Ljudska univerza predavanje dr. L. Kuščer-ja ob 20. v Delavski zbornici.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43. Trn-kozy ded. Mestni trg 4 in Ustar, Selen-burgova ulica 7.

Smučarski klubski dan v Mojstrani

Mojstrana, 12. januarja. Kljub slabi zimi smo po savezni odred-bi izvedli popolnoma po programu svoj običajni klubski dan SK Dvojce-Mojstrana. Ker v dolini sami ni snega, smo pomaknili start in cilj v Radovino, k vohodu romantične Kr-me. Proga je tekla po desnem bregu Kr-maree do konca Zasipske planine z raznimi ovinki in vzponi in se vračala po levem bregu ter je bila dolga ca. 15 km. Snežno razmera so bile najboljše, zato so bili do-seženi časi prav zadovoljivi.

Startalo je 12 tekmovalcev, ki so razen enega dospeli vsi na cilj.

Doseženi so bili sledeči rezultati: Prvak kluba Rabič Miha v času 48 min. 15 sek. 2. Lakota Ciril 50:30. 3. Košir Lojze 53:05. 4. Klančnik Gregor 55:00. 5. Miklav-čič naved. 4. bat. 1:01:35. Startali so tudi naraščalniki, 11 po številu na progi 5 km in dospeli vsi na cilj.

Rezultati so bili naslednji: 16 do 17 let: 1. Lihteneger 28:46. 2. Kotnik 30:14. 14 do 15 letni: 1. Rekar Fr. 32:14. 2. Abruč Slav-ko 34:10. 3. Pavlovič 36:30.

Startalo je 23 tekmovalcev, zato je tudi danes tiha Krma okivila. Na cilju pred hišo našega znanega vodnika Lojza Rekarja se je zbralo mnogo gledalcev, ki jim pot ni bila pretežavna in so navdušeno pozdravila tekmovalce, posebno našo mladino. Po-novno se je pokazalo, da je v Mojstrani splošno zanimanje za ta lepi sport in da imamo v tekmovalcih prav dobra moči, raz-veseljivo je to, da so ob enem najboljši tudi dobri v smučskih skokih, predvsem naš Klan-čnik Gregor, ki je kakor Rabič Miha naš naj-ljotjši up za kombinacijo. Mladina je tu-di vsa prežeta s pravim duhom, kar pa ni čuda, saj ima naš vaški klub kar dva olim-pijska kandidata. Predvsem je k temu pri-pomogel skupni trening, ki ga je vodil olimpijski kandidat Klančnik Lojze. Tekma je pri kraju in zapustili smo divje roman-tično Krmo z idealno smuko in pohitili v Mojstrano, v hotel Triglav, da čujemo na-še fante s poklijuke na radiu. Smuk!

Albin Erklavec

Ljubljana, 13. januarja. Včeraj popoldne je nenadoma premirul operni pevec Albin Erklavec. Zalostna no-vica se je hitro raznesla po Ljubljani. Kdo ga ni poznal, Albin Erklavec, najvnetnej-šega pevca poklicnega in priložnostnega, dobrega človeka najprijetnejšega družab-nika in pristnega Ljubljančana? O Binetu Erklavcu lahko rečemo, da ni imel sovraž-nika, zato pa mnogo res dobrih »te-lejev«.

Albin Erklavec je bil član opernega zbor-a že pred vojno. Ze v mladih letih se je navduševal za gledališko umetnost in se udeleževal na domačih odrih. S svojim probnim, vendar mehkim baritonom je bil pozneje stebor našega opernega zbora, a je igral večkrat tudi manjše samostojne in epizodne vloge. Med vojno je moral Bi-ne k vojakom, kjer je služil pri planinskem polku. Vsi tovariši so ga imeli radi, kajti imel je zlato srce tudi v času, ko je bilo tre-ba prikrivati vsako plemenitost. Bilo mu je omogočeno, da je veliko tovarišev rešil fronte in gotove pogube, čeprav se sam ni mogel ogniti vojnemu naporom. Pokojni je ostal vedno zaveden Slovenec in je delj časa služil tudi v jugoslovanski vojski. Albin Erklavec si je v zadnjih letih veliko pri-zadeval tudi za zboljšanje položaja igral-skega stanu. Ze od ustanovitve Udruženja gledaliških igralcev je bil v njegovem od-boru vedno inicijativen in odločen. Vnet za pravice svojih tovarišev in tovarišice.

Bolehal je za lepo in čisto, vendar je bil ves pri delu v gledališču in drugod, zlasti pri raznih pevskih prireditvah in ni tožil o boleznih. Se v petek je nastopil v gledališču, kjer na mu je med predstavo ne-nadoma postlo slabo in so ga preneljali na prvo v bolnico, v nedeljo pa domov na stanovanje kjer je popoldne ob pol 4. za vedno zatihnil blage oči, star šele 46 let. Pokojni je zapustil zahtojno soprogno in dva mladoletna sinčka Bodi ohranjen blagemu možu nasvetiški snomi. Žalostnim ostalim pa naše najiskrenejše sožalje!

Slovenski Pravnik

Ljubljana, 13. januarja. Pravkar je izšla decembrska, zadnja letošnjega letnika, številka našega pravniškega glasila »Slovenskega Pravnika«. Številka je izdana v počastitev zaslug gg. dr. Gregorja Kreka, dr. Rada Kušēja, dr. Milana Škerlja in dr. Metoda Dolenca, profesorjev na juridični fakulteti v Ljubljani, ki so vsi letos izpolnili šestdeset let. Temu dogodku je izbrana primerna vsebi-na, pa tudi obseg slavnostne številke nad-kriljuje precej običajnega, krase jo tudi slike vseh štirih gg. profesorjev. Posvetilo poudarja v kratkih in jedrnatih besedah zaslug jubilarntov, ki so si jih pridobili za domače pravznanstvo, za novo zakonodavno delo in kot učitelji akademske mladine.

Zatem sledi deset razprav, ki so jih na-pisali vse absolventi ljubljanske juridične fakultete učenci jubilarntov. To so: 1. Dr. Bajč Stojan: Novo nemško delovno pravo. 2. Dr. Jurkovič Jos: Materijalna prav-nomočnost upravnih aktov po našem pravo. 3. Dr. Korošec Viktor: Položaj žene po pravo asirake pravne knjige. 4. Dr. Kržiš-nik Ciril: O pravni naravi Epanagoge. 5. Dr. Kušej Gorazd: Ministrska odgovornost in njena pozitivnopravna ureditve pri nas. 6. Dr. Murko Vladimir: O novejši bančni zakonodaji. 7. Dr. Pretner Leo: O klirinskih nakaznicah. 8. Dr. Tomšič Ivan: Nekaj pogledov na pravno organizacijo plebsitica na Koroskem dne 10. oktobra 1920. 9. Dr. Voršič Josip: O valutnih klav-zulah. 10. Dr. Zontar Josip: Problem last-niških cerkva in samostanov v pravni zgodovini Jugoslovanov. Za temi razpra-vami poročajo pod rubriko »Književna poročila« dr. Furlan o Tasičevem Uvodu u pravne nauke, dr. Munda o komentarju k nemškemu sterilizacijskemu zakonu, dr. Savjeco o Krekovem Antonu Randi in o Publikacijah Instituta za zakonodajne nauke. Med raznimi vestmi je omeniti

Naše gledališče

D R A M A
Začetek ob 20. uri.
Ponedeljek, 13.: zaprt.
Torek, 14.: Siromakovo jagnje. Red C.
Sreda, 15.: Kako bogatiš. Red Sreda.
Četrtek, 16.: zaprt (generalka).
Petek, 17.: Pesem s ceste. Premijera. Po-slava 35letnice umetniškega delovanja Josipa Gradisca-Daneša. Izven.
— Pesem s ceste je napisal Pavel Šurek, delal pa je to tragedijsko igro s petjem in godbo Hans Sasmann. V posameznih vlogah nastopijo: Miško, Karl, Ana, Kati, Konrad in strahun. Predstavljeni jih: gg. Kralj, Sancin Severjeva, Danilova Polokar in Planecki. Kristofa igra g. Daneš, ki ima ta večer svojo jubilejno predstavo ob 35. letnici svojega umetniškega oderskega dela. Premiera bo v petek 17. t.m. ob 20. uri v drami.

DNEVNE VESTI

Zakon o sladkovodnem ribarstvu. V kmetijskem ministruvstvu imajo pripravljene osnutek zakona o sladkovodnem ribarstvu, ki so ga poslali vsem v pošto prihajajočim ministrstvom, banskim upravam, trgovskim zbornicam, Zvezi ribarskih združenj in drugim organizacijam, da ga pregledajo in izrazijo o njem svoje mnenje. Eden glavnih namenov novega zakona je unifikacija glavnih odredb in določb, ki se nanašajo na razvoj in napredek ribarstva. Osnutek je v bistvu okvirni zakon, čigar določbe dopuščajo, da se uredi sladkovodno ribarstvo v posrednih krajih po krajevnih razmerah. Drugi temeljni moment novega zakona je v reguliranju ribarskih pravic v sladkih vodah. Osnutek predvideva možnost odkupa ribarskih pravic po državi. Da bi se mogle naše sladke vode racionalno izkoriščati so razdeljene v osnutku na skupine po tem koliko je v njih rib. Osnutek določa ustanovitve banovinskih ribarskih fondov, v kateri bi se stekali dohodki od ribarstva.

V mraku pobila nedolžnega fanta. V vasi Gradac blizu Ključa je bil v soboto zvečer ubit Spasoje Štrbac. S svojim bratom Veljkom in prijateljem Stevanom Čelarom je odšel v mesto, v gozdu sta pa navalila nanje Branko in Trivo Krivokuča iz isle vasi. Čelar je pobegnil v vas, Spasoje in njegov brat sta pa ostala, da bi svedela, zakaj sta jih fant napadla. Napadalec pa sploh nista hotela svedeti, udrihala sta po obeh bratih, dokler Spasoje ni otičel mrtev, njegov brat pa teko ranjen. Preiskava je dognala, da gre za dekle. Napadalec sta mislila, da sta nalezela na fanta, ki laži za vaško lepoto, v katero sta bila zaljubljena. Trivo Krivokuča in Stevan Čelar. Mislila, da je Čelar, sta brata Krivokuča pobila Štrbca.

Z. K. D.
Danes ob 1/3 uri
Legenda Oplenca
Epepeja našega naroda

Iz Ljubljane

Plačati dajo... Vsiška Ljubljana ima še vedno mlince, ki so po inkorporaciji okolice zdaj že marsikje sredi mesta. In dohodarstveni uslužbenici vestno pobirajo mitnino po predpisih. Med temi predpisi je pa tudi nekaj takšnih ki jih ne more vsak razumeti. Če n. pr. nešes iz Rožne doline v mesto star pisalni stroj, moraš plačati mitnino, in sicer 6 Din od kg. Denar ti povrnejo, če nešes stroj zopet iz mesta v 24 urah. Za mali stroj moraš plačati okrog 30 Din, ne glede na to, ali je star ali nov in ne glede na to, ali spada med staro železje ali ne. Uradno zapiše številko stroja in tvoje ime. Ne smejo se ozirati na to, ali potuješ s strojem (n. pr. novinar) iz mesta in se ti zelo mudi. Plačati moraš tako zvano tranzito in če ne utegneš i

Ne ozirajo se tudi na to, če nešes v mesto stroj na popravilo, ki ne more biti končano v 24 urah. Na vse zadnje se človek tudi samo, zakaj ne plačujemo mitnine tudi na hlače, ki jih nosimo, ko gremo v mesto, ali pa na dežnike. Dolež tudi še nismo plačevali mitnine, če smo se pripeljali na kolesu v mesto. Uslužbenici se toje za službo, zato se morajo ravnati po predpisih in se ne smejo ozirati na logiko.

Telefonski naročniki v Ljubljani imajo Siemensove namizne aparate iz leta 1931, ki so mnogo bolj praktični od zastarelih francoskih. Naenkrat je pa začela pošta direkcijsko zamenjati te aparate s stari francoskimi, češ, da je treba Siemensove poslati v Beograd. Nekaterim telefonskim naročnikom jih je že zamenjala in razumljivo je njihovo ogorčenje. Baje je prišlo v Ljubljano 200 zastarelih telefonskih aparatov in vse daj bi zamenjali za Siemensove, ki naj bi šli v Beograd, da jih dobe beograjski telefonski naročniki, ljubljanski naj bi pa imeli stare aparate. Pošta direkcijsko je dobila ta nalog in bo morala telefonske aparate zamenjati.

in ker plačujejo vsi telefonski naročniki v državi enake pristojbine za telefon. Če udeležo imeti v Beogradu telefonski naročniki Siemensove telefonske aparate na mizah, naj se obrnejo na svojo pošto direkcijsko saj je njena dolžnost da jih nabavi, toda ne tako, da jih vzame ljubljanskim v zameno jim pa da stare francoske.

Osem križev si je naložila včeraj na rame gospa Marija Ogrinčeva v Ljubljani. Vzgojila je štiri sinove in pet hčera, ki so vsi preskrbljeni, še na mnoga leta!

Nadaljevanje regulacijskih del v Ljubljani. V soboto so zaprli Ljubljano, ki je prosto tekla približno tri mesece. Delo je pa počivalo še deli. Bila je še velika sreča, da so postavili vseeno zapornico, čeprav je bila vsa čas zelo visoka voda, ki jih je silno ovirala pri delu. Danes so nameravali začeti zopet delati. Toda preden bodo zopet lahko delali v večjem obsegu, bodo morali opraviti nekatera pripravljala dela. Vreme jih menda odsele ne bo več tako oviralo, ker kaže, da se bo kmalu spremenilo. Barometer se je precej dvignil. Začela je tudi pihati burja in lahko pričakujemo, da bo začelo snežiti. Morda se bo pa tudi zjasnilo,

na da bi snežilo. Mraz brez snega bi delavcem, ki delajo v Ljubljani, prišel prav, kmet se ga pa ne more veseliti, ker bi pozebla osimina. Vendar letos ne more biti nihče vremenski prerok. Saj ni tudi nihče pričakoval, da bo nastopilo tako nenadno južno vreme pred božičem in da bo trajalo tri tedne. Jug je začel pobirati sneg v noči med 22. in 23. decembrom, danes je torej baš tri tedne, odkar traja babje leto.

Prijavo biciklov za leto 1936. Uprava policije v Ljubljani poziva lastnike biciklov, da prijavijo svoje bicikle po sledenjem redu: V sredo 15. t. m. bicikle z evid. št. 1 - 700, v četrtek 16. t. m. bicikle z evid. št. 701 - 1300, v petek 17. t. m. bicikle z evid. št. 1301 - 2000, v soboto 18. t. m. bicikle z evid. št. 2001 - 2600, v ponedeljek 20. t. m. bicikle z evid. št. 2601 - 3200, v torek 21. t. m. bicikle z evid. št. 3201 - 3800, v sredo 22. t. m. bicikle z evid. št. 3801 - 4400, v četrtek 23. t. m. bicikle z evid. št. 4401 - 5000, v petek 24. t. m. bicikle z evid. št. 5001 - 5600, v soboto 25. t. m. bicikle z evid. št. 5601 - 6200, v ponedeljek 27. t. m. bicikle z evid. št. 6201 - 6800, v torek 28. t. m. bicikle z evid. št. 6801 - 7400, v sredo 29. t. m. bicikle z evid. št. 7401 - 8000, v četrtek 30. t. m. bicikle z evid. št. 8001 - 8600, v petek 31. t. m. bicikle z evid. št. 8601 - 9000, v ponedeljek 3. februarja bicikle z evid. št. 9001 - 9500, v torek 4. februarja bicikle z evid. št. 9501 - 100.000, v torek 11. februarja bicikle z evid. št. 111.001 - 111.500, v sredo 12. februarja bicikle z evid. št. 111.501 - 112.000, v četrtek 13. februarja bicikle z evid. št. 113.001 - 113.400, v petek 14. februarja bicikle z evid. št. 113.401 - 113.800. Za prijavo bicikla je uporabiti izključno te tiskovine, ki se dobi brez plačila na vseh policijskih stražnicah v Ljubljani. Prijavo je izpolniti s črnilom in kolekovano s kolekom za Din 5. - odda skupaj s prometno knjižnico v sobi št. 2, Subičeva ul. 5. m. nadstropje med 8 in 14 uro. Letom se dobe tudi evid. tablice za one bicikle, ki tablice še niso imeli. Eventuelne zamudnike bo zadela občutna kazen.

Frančiška Gaal
v najnovejši, ljubki veseligr
Mala mamica
s katero si je osvojila srca vseh
Ljubljancev
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri
KINO UNION
TELEFON 22-21

Revolucija na cesti. Na Tyrsevi cesti in drugod na prometnejših krajih, se je že tedne sem nastavljal mlajši, srborhvaško govoreča ženska, ki je navadno v seboj kar po dva otroka, naveda v naročju, drugega pa poleg sebe. Prošila je vbojajme. Ob zadnji raciji so policijski organi prijeli tudi to mlado prosjakinjo. Pri zasliševanju se je izkazalo, da ima ženska, ki ji je moški pobegnil že pred letom dni še tri druge otroke in da je na cesti brez vsakih sredstev. V Ljubljano se je pripeljala v veri, da bo našla svoja pogrebanega moža, o katerem je čula doma, da je zaposlen kot delavec pri delih v Ljubljani. Nesrečno ženo so poslali v otroki vred v njeno pristojno občino, nekam v Bosno.

Na Barju še vedno voda. Ako ravno smo imeli v deževni dobi, ki traja že 3 tedne tudi nekaj suhih dni, se voda, ki se je nabrala po barjanskih travnikih ter nihval, se ni otekla. Precej vode stoji še na polju pod loko vasio, ne more pa se odteči tudi s travnikov vzhodno od Krima, pri Podpetci in pod Verdrom, kjer je še vedno polno jezera. Tudi Ljubljana je še zmerom visoka, ker dobiva silne množine vode iz vseh pritokov, zlasti pa iz kraškega podzemlja.

Današnji koncert je izredno pomemben dogodek v ljubljanskem koncertnem življenju. Prvič nastopijo v naši sredi zagrebški madrigalisti, mešani zbor, ki nam prinaša klasičen in moderen spored, ki je za Ljubljano popolnoma nov. Vse kritike, kjerkoli je ta zbor v zadnjih 5 let nastopil, so polne najlepših priznanj pohvale. Izmed starejših mojstrov so zastopani na sporedu: Otrecht, Lassus, Viktorija, Schütz in Odak. Vse prijatelje rasnih umetniških koncertov, predvsem pa naše pevce opozarjamo na nocojšnji nastop madrigalistov iz Zagreba. Koncert bo ob 20. uri v Filharmonični dvorani.

Znani violinist Ladislav Černy pripelje svoja tovariše, ki so z njim združeni v Praskem kvartetu v Ljubljano in kvartet

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

Danes samo ob 4. uri FILM SENZACIJE IN NAPETOSTI

TARZAN NEUSTRAŠNI
POPOLNOMA NOVO.
Predstave ob 7¼ in 9¼ odpadejo radi koncerta.

PREMIERNO KINO

koncertira pri nas v petek, dne 17. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Vsak nastop Praskga kvarteta je doživetje svoje vrste. Toliče prave čiste umestnosti nam ne nudi kmalu katero združenje, kakor ravno Praski kvartet. Izvajali bodo dela Mozarta, Škerjanc in Suka. Prodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

— **Josip Daneš** eden izmed najpopularnejših naših igralcev bo v petek 17. t. m. praznoval 35 letni jubilej svojega oderskega dela in sicer v igri »Pesem s ceste«. Predstava bo izven atonmaja in bodo vstopnice v predprodaji od ponedeljka dalje pri operni blagajni. Prosimo cenjeno občinstvo, da si zasotovi vstopnice v predprodaji.

— **Alpinistična šola.** Otvoritev predavanja g. dr. Rajko Ložarja bo v sredo 15. t. m. v verandi hotela Union. Vhod skozi kino. Poleg prijaviteljev vabljeni tudi vsi, ki se zanimajo za alpinistiko. T. k. Skaia.

Iz Maribora

Bolgarski teden v Mariboru otvorjen. Včeraj dopoldne je bil z razstavo bolgarske grafike umetniške skupine Novi Hudočniki iz Sofije otvorjen bolgarski teden v Mariboru, ki bo trajal do prihodnje nedelje. Zanimivo razstavo je z lepim nagovorom otvoril predsednik jugoslovanske bolgarske lige v Mariboru g. dr. Vekoslav Kukovec, v imenu umetniškega kluba »Brazda« pa je govoril pisatelj in glavni urednik g. Radivoj Rehar. Bolgarska razstava je žela že prvi dan velik uspeh.

Vlom v Francišanski ulici. V noči na nedeljo so se neizsledeni vlomilci vdrl v pisarno inž. Lotza v Francišanski ulici. Tatovi so se lotili železne blaginje, v katero pa niso mogli vdreti. Zato so kar celo blaginjo odnesli. Prišli so do precej bogatega plena, kajti v blaginji je bilo 2300 dinarjev gotovine in več hranilnih knjižic ter vrednostnih papirjev. Policija je na delu.

In še dva vloma. Preteklo noč so prišli v stanovanje zasabnice Marije Krajčeve neznani tatovi ter iz zaklenjene omare ukradli 800 dinarjev gotovine. Isto noč so vkomloli vdrl tudi v garderobo Sokolskega doma pri Mali Nedelji ter jo oplenili. Škoda znaša okoli 3000 dinarjev.

Revolucija na trgu. Na sobotnem mariborskem trgu sta se v prvih dopoldanskih urah stopki prodajalci zelenjave Angela P. iz Radvanja in Ivanka P. iz Nove vasi. Obe sta se obdelavali z nohti in pestmi skoraj do krvi. Do pretepa je prišlo pri izbiranju stojnic. Kmalu nato je prišlo do rabuke na drugem koncu trga. Tam sta si skočili v lase prodajalca čebulne Režika P. in Terezija B. iz Dornave pri ptuju. Vsa čebula je bila razmetana po tleh, ženski pa sta bili kuštravi in razpraskani. Red je napravil šele stražnik, ki je ugotovil, da sta se čebularki stopili, ker sta druga drugi kvarili kupčijo.

Gnusen zločin nad slabomumno žensko. Te dni je tožila 30 letna slabomurna deklica Ana Jurčeva svoj gošpodinj v Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici, da čuti bolečine v trebuhu. Poliklinični zdravnik je ugotovil, da je slabomurna reva noseča. O tem so bili obveščeni orožniki, kajti takoj je bilo jasno, da je nesrečnica nekdo storila silo. Preiskava je ugotovila zločina. Sta to komaj 15 letni sin upokojenega železničarja Konrad P. in 32 letni hlapec Ivan R. Po daljšem oklevanju sta priznala, da sta pred meseci vrgla Jurčevico na skelnju na tla in izvršila nad slabomumno gnusen zločin. Posledice niso izostale. Reva je postala mati. Zločinca bosta prav občutno kaznovana.

Nevarna groznja. Rački orožniki so prijeli Vinka M., ker je z nabitim samokresom že večkrat grozil v Framu, zlasti pa je bilo v nevarnosti življenje starega Stauerja.

Divji lovci. V smrkavju pri Slovenj Gradcu je lovski čuvaj zasačil 23 letnega posestniškega sina Adolfa in njegovega 20 letnega brata Josipa, ki sta v družbi svojih tovarišev brez dovoljenja streljali divjačino. Imeli bodo opravka s sodiščem.

Na plesnem večeru Katje Delakove. ki bo v sredo, 15. t. m., sočeluje tudi njena plesna skupina, ki se je proslavila s kompozicijo »Morje na glasbo Vrt. Novaka«, splošno popularnost pa je dosegla s solistom »Poturjem ruskih pesmic«. Poleg Katje Delakove in njene skupine nastopijo na tem zanimivem večeru še svi-

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4. 7. in 9.15 uri
sijajna serenada

Ljubezen v troje

Smeh, ljubezen in nezvestoba.

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din.

carska plesalka Susi Weber, učenka znamenite dunajske plesalke R. Chladek in Fritz Berger, ki je danes poleg H. Kreutzberga najbolj upoštevan plesalec. Bloki ne veljajo.

— **Lanske ločitev.** Statistika sreskega sodišča izkazuje v letu 1935 samo 23 sporazumnih ločitev zakonov. To število je v primeri z onimi iz prejšnjih let jako nizko.

— **Potres sprožil plaz.** Zadnji potres so jako hudo občutili prebivalci Mute, kjer kjer tudi najstarejši ljudje pomnijo le malo takih potresov. Ljudje se kar niso upali nazaj v hiše, ker so se bali novih potresnih sunkov. Močan potres je v Muti sprožil zemeljske plasti, ki so se odtrgale in s silnim truden drsele po pobočju.

— **Iz pobeške občinske pisarne.** Občni na Pobrežje popravila tudi letos v januarju volilne imenike. Vpogled v te imenike ima vsak volilni upravičenec. Spremembe za vpis in izbris je prijaviti občinski pisarni med uradnimi urami.

— **Seznam v mesecu decembru** prijavljenih in oddanih najdenih predmetov: mala aktovka, nalivno pero, moska rjavka, veriga za avtomobil, ženska duble zapetnica, mali beli pišek, 5 belih platnenih ovratnikov in 6 belih platnenih zapetnic, velika plaheta za pokrivanje avtomobila, lovski pes, mali ženski bel ovratnik, rjava denarnica in mali ženski uhan.

Dva samomora

Ljubljana, 13. januarja.

Zadnje dni razsaja v Ljubljani zopet samomorilna manija. V soboto smo poročali, da si je hotel končati življenje mlad krojaški pomočnik, ki je na Gruberjevem nabrežju pil lizol in ležal 24 ur nezavesten, a včeraj so našli v Tivoliju nekoga moškega ki si je tudi zastrupil z lizolom in je zastrupljenju podlegel. Davi si je pa prerezal žile na rokah neki moški.

Včeraj dopoldne je bilo na promenadi nenavadno živo. Kmalu po 10. je pa vzbudil pozornost sprehajalec zeleni mrtvaški voz, ki je zavil proti parku in se ustavil blizu košatih jelk in smrek pri Monte Carlu. Tam je namreč malo popreje našel neki sprehajalec ob poti ležečega moškega ki je dišal po lizolu in se ni ganil. Policijska komisija je ugotovila, da se je nesrečnej zastrupil. Bil je to 47 letni preglednik živil in mesa ter zavarovalni agent Anton Žitnik, doma iz Šmarja — Sap.

O tem je bila obveščena njegova žena, na katero je bil tudi naslovljen poslovilno pismo. Žena je povedala, da je odšel mož že pred tednom dni z doma in da je povsod povpraševala za njim, pa ni nihče ničesar vedel o njem. Doma so živeli v bedi, ker mož ni imel zaslužka. To ga je tudi potro, da je šel v smrt.

Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Pokojnik je zapustil poleg žene še štiri otroke, od katerih je samo najstarejša hčerka v službi.

★

Trbovlje, 13. januarja
Včeraj opoldne so v Trbovljah videli neko žensko, ki se je z mosta pognala v dolino. Nasrečeno so videli tudi potniki, ki so se takrat peljali z vlakom proti Ljubljani. O tem so bili obveščeni trboveljski orožniki, ki po še niso ugotovili, kdo je samomorilka. Domnevajo, da samomorilka ni doma iz Trbovlje.

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, praktični

za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

VSEGA v IZOBILJU za malo denarja v veliki izbiri zimskih sukenj, oblek, Hubertusov, pumparic itd. pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. 6/T

KAVARNA STRITAR vsak večer koncert, salonski orkester, pevke, 5/T

PREPRIČAJTE se o kvaliteti vina v restavraciji in kavarni hotela »Metropole« (Miklič). 315

Din 39.—

pri znani vrtdki ALEKS. OBLAT, Ljubljana, Sv. Petra c. 18. Trgovci popust. 8/R

Narodna tiskarna LJUBLJANA

KNAFLJEVA
5
IZVRSNE VRA
TISKARSKA
DELA
TER SE
PRIPOROČA

Makulturni papir

proda
»Slovenskega Naroda«.
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

Potrži neizmerne žalosti sporočamo pretužno vest, da je v nedeljo popoldne po kratki, mučni boleznii umrl star šele 46 let naš predobri soprog, oče, brat in svak, gospod

Albin Erklavec

član narodnega gledališča

Predragega pokojnika spremimo k večnemu počitku na pokopališče k Sv. Križu iz hiše žalosti Jegličeva cesta 10 v torek ob 15.30.

Globoko žalujoua soproga

PAVLA

BINEČEK

sinčica

Gustav, France — brata, Marija Šulčeva, Ivana Slaparjeva — sestri

Bine in Matija Šifrer — svaka.

Insertirajte v „Slov. Narodu“

Glavna skupščina Sokola Ljubljana III.

To marljivo sokolsko društvo šteje 500 članov — Za starosta izvoljen br. Urbančič

Ljubljana, 13. januarja.

Ob izredno številni udeležbi je imelo marljivo Sokolsko društvo Ljubljana III. včeraj ob 9. v svojem domu na Tyrševi cesti glavno skupščino, ki so jo med drugimi posejeli zastopniki Sokolske župe br. Luce Straus, zastopniki bratrstev Sokola II, Borovnica, Jezica, Zg. Šiška in Ljubljana-Siška. Namesto odsotnega staroste br. Saplje, ki se je nedavno težko ponorečil je vodil skupščino podstarosta br. Ferdo Accetto, ki je uvodoma toplo pozdravil navzoče zastopnike, posebno zastopnika komandanta 16. art. polka polkovnika Lukana br. poročnika Mičdraga Jovanoviča, ki so mu zborovalci priredili iskrene ovacije. S pieteto se je nato spomnil umrlih bratov in sester, kojih spomin so zborovalci počastili s klicem »Slava«.

Tajnik br. Pristov Andrej je nato prečital izjavo staroste br. Saplje, da ne more več prevzeti mesta staroste, nakar je prečital svezno poslanico prosvetar br. Ljube Urbančič, ki je ob zaključku nazdravil mlademu kralju Petru II in vsemu vladarskemu domu. Zborovalci so priredili spontane ovacije kralju med navdušenimi vzkliki »Zdravo«.

Lepo in izbrano tajniško poročilo je nato podal br. Andrej Pristov, iz katerega je bilo razvidno, da se je društveno delovanje kljub raznim zaprekam uspešno razvijalo. Delovalo je med letom 12 odsekov, ki so močno povečali delovanje. Med prireditvami je omenil društveni javni nastop, udeležbo na zletu v Sofiji ter na prireditvah bratrstev. Prosvetno delo ni bilo na višku, vendar je priredil glasbeni odsek koncert, ki je v vsakem pogledu lepo uspel. Marljivo sta delovala gradbeni in tombolski odsek, nanovo se je ustanovil lutkovni, ki bo pričel

v kratkem s predstavami. Odbor je imel med letom 19. sej, 12 sej izvršnega odbora in 1 slavnostno sejo ob priliki proslave dnarivnega in sokolskega praznika. Ob zaključku je pozival članstvo, da se oklene sokolskega praznika. Ob zaključku je pozival članstvo, da se oklene sokolske ideje in da pomaga društvu za nadaljni uspešni razvoj.

Natčinik br. Boris Drinovec se je dotaknil dela v telovadnici, omenil javne nastope ter podal telovadno statistiko, glasom katere večbata 202 pripadnika. Najmarljivejša sta bila smučarski in jezdni odsek. Jezdni odsek je priredil celo vrsto izletov, tečaj za jahanje in vežbanje s sabljami. Izpit iz jahanja je napravilo 38 članov.

Blagajnik br. Vilko Smerda je povedal, da je imelo društvo v preteklem letu 30.928 dohodkov in 28.389 Din izdatkov, dočim znaša premoženjsko stanje po poročilu gospodarja br. Jurija Jugoviča Din 178.809 Din. Statistično poročilo pa pravi, da šteje Sokol III 269 članov, 70 članic, 50 obojega naraščaja in 111 oboje dece, tedaj skupno 500 pripadnikov. V imenu nadzornega odbora je poročal br. Koren, ki je predlagal upravi razrešitev, katere je bila po krajši debati sprejeta. Zbor je nato določil članarino za leto 1936 Din 40, za telovadce pa Din 20, kar je bilo soglasno sprejeto. Tudi proračun, ki izkazuje 30.549 Din dohodkov in toliko izdatkov je bil soglasno sprejet. V imenu župe je nato govoril br. Straus, ki je pozival na složno in uspešno delo.

Po izvolitvi so bile pričrejene novemu starosti br. Urbančiču navdušene ovacije, za katere se je br. starosta ves glasno zahvaljeval in pozival na složno delo vseh v korist kralja, domovine in sokolstva, nakar je ob 12 zaključil sokolsko zborovanje.

Mariborsko zgodovinsko društvo

Pregled plodonosnega delovanja te važne kulturne ustanove v preteklem letu

Maribor, 12. januarja.

Danes dopoldne je bil v dorani mariborske Studijske knjižnice občni zbor naše najvažnejše kulturne ustanove, Zgodovinskega društva, ki je pokazalo velike uspehe poživljenjskega in nesebičnega dela na polju znanstvene kulture. Zborovanje je vodil zaslužni predsednik prelat g. dr. Kovac, ki je podal tudi lep pregled dela v preteklem letu. Sledilo je poročilo društvenega tajnika banovinskega arhivarija g. prof. Baša, v njegovem izjavljanju se zrcali velika delavnost in idealizem vsakega posameznega člana, zlasti pa upravičen napor, da se v prvem nastopu mariborskega gradu nastanijo muzej in arhiv. Društvo je v preteklem letu sprejelo v svoje varstvo tudi neprecenljive zbirke in dragocene spomenike naše najstarejše domovine. Omenimo naj samo hokej dekanjski arhiv in pa prekmurski arhiv v Šomporu.

Po izbrnem poročilu je izrekel tople pozdrave društvu zastopnik mariborskega škofa, ki je izrazil tudi željo, naj bi Zgodovinsko društvo dobilo vendar tako potrebno stredo, ki jo imajo že vsa enaka društva v drugih mestih. Jako zanimivo je bilo tudi poročilo ravnatelja Studijske knjižnice g. Janka Glaserja, ki je ugotovil zadovoljivo delovanje, da se je knjižnica v pretekli poslovni dobi obogatila za 831 knjig, in sicer za 149 letnikov raznih revij, 698 zvezkov knjig in brošur, 1 znanstveno razpravo in 3 rokopise. Vsa ta dela so prišla v knjižnico potom zamenjav, kot recenzijski izvodi, nakupa in darovanj. Seveda so na prvem mestu darovalci, kar je že nekaj let opaziti. V zamenjo je Zgodovinsko društvo dobilo lani 19 slovenskih revij in 6 slovenskih knjig od treh založb, Slovenske Matice, Akademsko založbo in Znanstvenega društva. Srboborških del je lani dobilo društvo 18. Nadalje je društvo prejelo 12 čeških oziroma slovenskih revij z 1. letniki. Novost je pridobitev lista »Bratstva«, Poljskih revij je prišlo v pretekli poslovni dobi 7, iz Nemčije 15, francoskih pa 2, med tem ko itakjanska samo 1, dočim sta bili dve itakjanski reviji ustavljene. Zgodovinsko društvo je prejelo tudi nekaj madžarskih revij, vsega 9 letnikov. Nastete tiskovine so prihajale v zamenjo za Zgodovinski časopis, ki ga društvo črta.

sopis, ki ga društvo črta. V oceno je prišlo 15 knjig in nekaj pesniških zbir ter revij. Kupljeni sta bili lani 2 reviji in 13 knjig, dočim je bilo vse ostalo darovano. Naj omenimo, da so nekateri Mariborčani darovali prave dragocenosti, ki doslej sploh niso bile poznane in ki jih niti večje knjižnice nimajo. Pri tej priliki je g. ravnatelj omenjal, da prihaja pretežno del novih tiskovnih baš z zamenjav. Zato je izdajanje časopisa za zgodovino jako velike važnosti in je treba v tej smeri delovanje še pospešiti, da bodo številke še obsejnejše in po vsebini še pestrejšje.

Zadovoljivo je bilo tudi blagajniško poročilo, ki ga je podal g. upravnik Vrabl. Vendar je moral ugotoviti dejstvo, da bi bila potrebna večja uvidenost naše zlasti imovite, javnosti za Zgodovinsko društvo, kajti opaziti je, da so se skrhle zlasti podpore naših denarnih zavodov.

V imenu nadzornega odbora je podal poročilo narodni poslanec g. dr. Jančič, ki je predlagal celotnemu odboru za rešeno delovanje razrešitev, kar je občni zbor soglasno sprejel. Tudi g. narodni poslanec je apeliral na denarne zavode, naj z vsemi močmi podpro to veljavno znanstveno in kulturno ustanovo.

Poročilo je podal tudi banovinski arhivar g. prof. Baša, ki je našel nove pridobitve. Omenjal je arhivalije trga Pilaština, arhivalije Sombora, zbirke hokej dekanje, dragocene voško pokojnega zgodovinarja Luppe, topografske arhivalije od Sv. Lovrenca in Guštana in med drugimi tudi arhivalije zadnjih volitev v naših krajih. Nato pa je razvil načrt za bodoče: nadaljevanje akcije za lastno stredo in nalaževanje vseh zapostavljenih. Pri zadnjem se bodo, da se bo arhiv izpopolnil tudi s sodnimi episi in s spisi drugih državnih uradov. Trečja točka programa pa je inventarizacija arhivarij, ki so izven Maribora.

Sledilo so volitve nadzornega odbora. Ostala sta prejšnja, g. dr. Jančič in dr. Heric, namesto g. dr. Kromvogla pa stopi v odbor predsednik mariborske mestne policije g. dr. Trstenjak. Iz navedenega se jasno vidi res veliko in plemenito delo Zgodovinskega društva, ki ga zmora le skrajna nesebičnost

in čist idealizem. Krona vsega dela pa so štirje zvezki Časopisa za zgodovino, ki jih je društvo izdalo v pretekli poslovni dobi.

Gnusen zločin matere

Ameriška javnost pričakuje z veliko napetostjo obravnavo, ki se prične le dni v San Franciscu. 22-letna Ana Cooper Herwitova toži mater in zdravnika, ki jo je na materino zahtevo med domovno operacijo slepiča steriliziral. Dekle zahteva pol milijona dolarjev odškodnine in izplačilo dedščine, ki znaša več milijonov. Obe nesrečne dekletke, izumitelj Peter Cooper Herwit, je umrl leta 1925 in zapustil 10.000.000 dolarjev. V oporoki je določil, naj odpadeta dve tretjini dohodkov od dedščine na hčerko, ena tretjina pa na ženo. Poleg tega je določil, naj pripadeta dve tretjini dedščine potomcem njegove hčere, če bi pa ne imela otrok, dobi

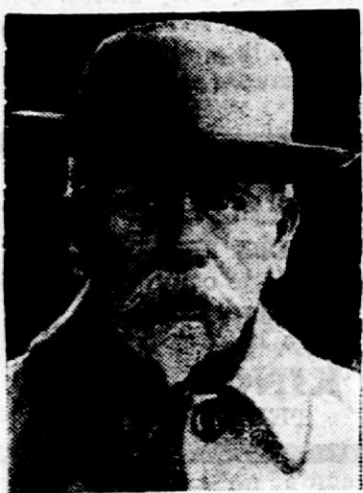
ta denar njena mati.

V avgustu 1934, mesec dni pred hčerino polnoletnostjo, je mati hčerko pregovorila, naj se da operirati, češ, da ima vnetje slepiča. Operirala sta jo dr. Samuel Boyd in njegov asistent. Toda operacija je imela namen onemogočiti dekletu materinstvo. Mati in zdravnik, obtožena gnusnega zločina, se zagovarjata, da je zahtevalo to telesno in duševno stanje dekleta. Zagovorniki bogate dedinje pa dokazujejo, da je Herwitova povsem zdrava in normalna in da je bila vsa operacija zločinski manever brezsrčne matere, da bi podedovali milijoni ne prišli v roke otrokom njegove hčere. Kako globoko je padla Herwitova v moralnem pogledu dokazujejo zagovorniki njene hčere tudi s tem, da je bil Herwit njen bratovljan in da se je po njegovi smrti še dvakrat omožila. Strašno je udana hazardiranju in večino leta preživi v igralnicah na rivierji. Popelje po denarju jo je zapejal tudi v ta zločin.

Mednarodna trgovina z orožjem

Zagonetna vloga Vasila Zaharova — Ogromen promet trvdke Vickers Armstrong

Obenem z washingtonsko preiskavo zaseda v Londonu kraljevska komisija za preiskavo privatne industrije orožja in zasebne trgovine z orožjem. Ugotovila je kot glavno zadevo vlogo, ki jo je igral znani Vasil Zaharov v poslovanju angleških orožarn. Obravnava je spravila tudi na dan, da so angleški konstrukterji nedavno konstruirali protiletalski top, ki daleč presega vse druge topove te vrste. Znani angleški publicist sir Phillips Gibbs, ki je tudi član komisije, je v začetku obravnave izrazil javno naziranje glede Zaharova, češ, da si domišljija predstavlja tega moža kot temno postavo, ki je potevala po knežjih dvorih in vladnih palačah Evrope ter posredovala v trgovini z orožjem.

Ta izjava je dala nekaterim članom komisije povod, da so se obrnili na navzočega predsednika Vickersove družbe z vpra-

šanjem, na katera jim je odgovoril s zagotovilom, da je bil Zaharov agent trvdke Vickers samo za španske kupčije. Trvdka Vickers Armstrong ni včlanjena v noben mednarodnem trustu tvornic orožja. Inozemsko udeležbo ima trvdka same na Japonskem, v Španiji in v Rumuniji. Komisija je ugotovila, da je znašal promet tega velikega podjetja predlanskim nad 6.665.000 funtov šterlingov in od tega je odpadlo samo na orožje 84%. Angleški odjemalci so vzeli za 55% orožja. Povprečni dobiček je znašal od leta 1930 do 1934 ne glede na posetne izdatke 11.11%.

Predsednik družbe Vickers Armstrong general sir Herbert Lawrence se je zavajal proti očitku, da se je uveljavila pri prodaji orožja korupcijska praksa. Predčital je izjavo, v kateri je rečeno, da je v privatni industriji krivica živahnega obratovanja huda konkurenca. V konkurenci z drugimi podjetji so izdelali konstrukterji trvdke Vickers protiletalski top, ki je dokazoval v primeri z drugimi izdelki svetovne industrije orožja popolno premoč. Ta uspeh je povzročil, da je začelo dobivati podjetje naročila tudi iz drugih držav. Angleška vlada pa lahko izkoristi vse ugodnosti iz tega razvoja, če le hoče.

Sir Phillips je dalje vprašal ali je res, da so delovali tudi nekateri dopisniki »Timesa« kot agenti trvdke Vickers. General Lawrence je odgovoril, da sta mu znana dva taka primera, da pa založništvo »Timesa« ni imelo niti opraviti z imenovanjem svojih dveh dopisnikov za agenta Vickersovega podjetja.

predsednika, pri težkih odločitvah mu gledajo v obraz, kakor bi ga hoteli vprašati, ali se strinja z njimi. Kroži pa tudi vest, da Bentham ponudi vstane in hodi po kliniki, ki jo je pred 100 leti tako izdatno podprl.

Milijonov se ne more iznebiti

Angleški kralj med John Evans se je že davno hotel iznebiti svojih milijonov, toda zaman. Pred leti je opustil svoje trgovske posle, umaknil se je iz poslovne sveta in dal tri milijone funtov šterlingov za dobrodelne namene. Sam je obdržal samo vilo na kmetih in toliko denarja, da je imel na leto 400 funtov šterlingov rente. Toda bivši milijonar se je veselil tihega življenja samo deset mesecev, potem je pa prišla vest o novem bogastvu. Na Novi Guineji je imel Evans nekaj zemlje, na katero je bil že pozabil. In tam so namkrat odkrili bogata ležišča medi. Polovico tega zemljišča je Evans takoj podaril možu, ki je odkril kovino drugo polovico je pa dal dobrodelnim društvom.

Čez po leta je Evans podedoval 100.000 funtov po daljnem sorodniku, na katerega je bil tudi že pozabil. Vse to premoženje je izročil londonskim bolnicam. Čez tri

meseca je zopet podedoval 30.000 funtov in tudi ta denar je dal v dobrodelne namene. Veselil se je že, da bo imel končno mir pred milijoni, toda zopet se je izkazalo, da je sreča slepa in da daje tistemu, ki noče in ne potrebuje. Evans je kupil srečno dobrodelno loterijo in zadel glavni dobiček v znesku 5.000 funtov šterlingov.

Ana Pavlova v filmu

V četrtek 23. t. m., na dan pete obletnice smrti Ane Pavlove, bo v Parizu, Londonu, New Yorku, Haagu, Amsterdamu, Berlinu, Stockholmu, Kopenhagnu in drugih velikih mestih Evrope in Amerike prvič teklet njen film. Premiera tega filma bo velika senzacija in zato ni čuda, da se ljudje kar trgajo za vstopnice. Posebno v Parizu, kjer bo premiera tega filma velik umetniški užitek, so vstopnice že zdaj razprodane.

Film Ane Pavlove je bil izdelan malo pred njeno smrtjo. Ko se je mudila slavna pianistka v Hollywoodu, so posneli nekatere njene plesne za film. Ana Pavlova je pa pianistka v filmu samo pod pogojem, da tega filma pred njeno smrtjo nihče ne bo videl. Šele po njeni smrti lahko gre njen film v svet. To je bil pogoj, po katerem je Ana Pavlova ovekovečila na filmskem platnu sebe in svojo veliko umetnost.

Film obsega 14 plesov in v njem so tudi prizori, ko Ana Pavlova krmi svoje lahode in kramlja z njimi. V Londonu, kjer je živel slavna umetnica nad 20 let in kjer je imela tudi svoj dvorec, so ji postavili v Regents parku lep spomenik. V Londonu je tudi muzej Ane Pavlove, kjer so spravljene njeni kostumi in mnogo plastik, ki jih je izdelala sama. Ana Pavlova se je namreč ukvarjala tudi s kiparstvom in dosegla tudi na tem polju velike uspehe.

SPORT

Občni zbor SK Ilirije. Upravni odbor sklicuje na podlagi § 13. klubovih pravil za četrtek, 16. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice nadaljevanje rednega obnega zbora z dnevnim radom, ki je ostal nerešen na občnem zboru dne 10. m. m., t. j. 1. volitve upravnega odbora, revizijskega odbora in razsodišča po § 15, 20. in 21. klubovih pravil in 2. sklepanje o predlogih odbora in samostojnih predlogih članov po § 13. t. 5 do 7 pravil. V smislu § 13. pravil je občni zbor sklepčen, če je navzočih 1/2 do glasovanja upravičenih članov. Ob nesklepčnosti se občni zbor vrši pol ure kasneje in je sklepčen brez ozira na število prisotnih. Dostop na občni zbor imajo samo člani in sicer s posebno izkaznico, ki se bo dobila pred dvorano proti izkazu z veljavno člansko legitimacijo. Po sklepu upravnega odbora se ertajo iz članskega imenika vsi dosežani člani razven verificiranih aktivnih članov, ki ne poravnajo zaostale članarine do vključno leta 1935 vsaj do 14. t. m.; za plačilo članarine se pri blagajni kavarne »Evropac« na razpolago pošne polovnice. V smislu § 6 pravil imajo glasovalno pravico ustanovni in redni člani, ki niso v zaostanku s članarino do konca leta 1935.

Pozna ga.

- Prosim te, pazi na mojo suknjo!
- Bodi brez skrbí, pazil bom na njo, kakor da je moja.
- Že dobro, samo ne zastañ je nikar!

Lion Feuchtwagner:

127

Žid Süs

Roman

Podjeten pesnik je spravil Süsovo aretacijo v preproste stih. Njegova pesem se je hitro razširila po Stuttgartu in po vsej deželi. Glavna dva stihia iz nje so neprestano ponavljali in vtisnili sta se v spomin starim in mladim:

»In major Röder zarohni:

Stoj! sicer te pošlem k vragu!»

Major Röder je postal še popularnejši zaradi svoje modre previdnosti, ki je preprečila pobeg zvitiga in brezbožnega hebrejskega izdajalca. Kjerkoli se je pojavil s svojimi trdimi usti, s svojim nizkim čelom in osornim glasom so mu prirejali navdušeni meščani ovacije.

Tistega dne, ko so Süssa pripeljali v Stuttgart, je poskusila bojevita množica napasti in izropati tudi njegovo palačo v Jezerski ulici. Množico je vodila Sofija Fischerjeva, hči ekspeditnega svetnika, bivša Süsova priučenica. Ta lena, krasna vročerkovna ženska se je bila čudovito izpremenila. Krčala je, besnela, se vedla kakor furija, kostanjeve lase je imela

skuštrane in zlepljene, pot ji je obiljal obraz. Hiše drugih židov so ostale brez zaščite, in množica jih je izropala, odnesla je iz njih mnogo pohištva, draguljev in denarja. Süsovo palačo je pa strážila močna vojska straža. Nikolaj Pfäffle je bil pravočasno ukrenil vse potrebno. Še en mož se je z vso vmeno in uspešno zavzel za obrambo palače namreč dom Bartelemy Pancorbo. Pojavil se je bil kot vladni komisar s policijo in vojaštvom, zapetil je palačo in zaplenil vse, kar je bilo v nji.

Brskal je in stikal počasi po sobanah, lepo pospravljenih in lesketajočih se, njegove poželjive oči so pretaknile vsak kotiček. Z zaničevanjem je šel mimo dragocenih preprog, pohištva, slik in drugih umetnin. Baš o draguljih, po katerih je tako hrepenelo njegovo srce in njegovi prsti, ni bilo tu duha ne sluha. Previdno in nezaupljivo je pozvedoval pri Nikolaju Pfäfflu, ki ga je spremljal. Ta blebi debeluhasti mož mu je odgovarjal flegmatično in nerad. Portugalec mu je jel groziti, toda njegov volti glas ni napravil na brezbržnega tajnika nobenega vtisa. Potem je bil Nikolaj Pfäffle aretiran in strogo zaslišan. Tudi njegovo korespondenco so temeljito prebrskali. Našli pa niso ničesar in počasnega malomarnega, redkobesednega mladeniča so morali zopet izpustiti.

5. Süssa so prepeljali najprej v trdnjavo Hohenneuffen, kjer niso grdo ravnali z njim. Hranil se je na lastne stroške in po svojem okusu, smel je sprejemati posete in pošiljati poljubno po obleko in druge potrebščine. Te prostosti se pa ni mnogo posluževal. Bil je večinoma sam, hodil je sem in tja, zadovoljen in skoraj nasmejan, prepeval je tiho, lokavo in mirno in majal z glavo kakor stari žid v kaftanu.

Oh, kako lepo in prijetno je živeti v miru in opazovati ljudi. Kako živahno begajo okrog njega. Vsi si prizadevajo kar le morejo, da bi ga strli in utopili čim globlje, on sam si pa prizadeva, da bi ušel in prišel zopet na zrak. Ho, ho! Kar naj ga zgrabijo! Norci! Ne vedo, da se ne boji več on, da ni tisti, ki ga hočejo zgrabiti, da ni stari Süs, neumni nesposobni Süs, ki se ni še ničesar naučil in ničesar spoznal. Pravi, Süs, novi Süs, — ho, ho! — zasmejal se je v divjem, porogljivem zadovoljstvu, — ta je že izven vseh vrtnecov življenja, tega ne bo zgrabil noben cesar, noben vojvoda, nobeno sodišče!

In tako ni imela baš lahkega dela komisija, ki je bila imenovana, da bi pre-

iskala vsa zlobna, brezbožna, izdajalska in nasilniška dejanja, kar jih je bil zakrivil Josef Süs — Oppenheimer, žid in bivši finančni ravnatelj s svojimi tovariši. To je bila zelo resna preiskovalna komisija. Nji na čelu je stal tajnik svetnik von Gaisberg, generalov brat, v splošnem len mož, ki je delal vse v skladu s svojo roboto naturo. Prisledniki so bili tajni svetnik von Pflug, koččen, zagrizen, ohol mož, poln gnusa in mržnje do židov, dalje profesorja Harpprecht in Schöpf, vladni svetniki Faber, Dann, Rens, Jäger, ambiciozni uradniki srednjih let, ki jim je bila kariera edini cilj. Tajnika sta bila asessor Bardili in aktuar Gabler. Za to komisijo ni bilo nobenega dvoma, da je Süs zakrivil celo vrsto težkih zločinov.

Toda kmalu se je izkazalo, da mu bo strogo od pravne strani zelo težko priti do živga. Glavna ovira, stoječa na poti njegove obsodbe, je bila ta, da ni bil zaprisežen uradnik, niti državljan. Vojvodi je dajal nasvete samo kot zasebnik z naslovom tajnega finančnega svetnika. Če so ministri in svetniki uveljavljali njegove zločinske predloge, so bili prav za prav oni krivi veleizdaje, ne pa on. Tako se je preiskava razblinila v proučevanju tišočerih poodstev, iz katerih so hoteli ustvariti možnost obsodbe. Preiskava se

je zavlčevala v neskončnost. Čemu bi se tudi sodniki žurili? Imeli so izredno prijeten občutek važnosti, da so člani preiskovalne komisije. Vsi znanci so jih vpraševali: No, kaj ste spravili novega iz žida? Zdelo se jim je, da se upirajo v nie oči vse švabske dežele. Poleg tega je bila udeležba v tej komisiji združena z velikimi, posebnimi užutki, ki so se men- da krili iz zaplenjenega obtožencevega premoženja. Posebno onim ambicioznim uradnikom srednjih let so bili ti izredni dohodki kaj dobrodošli.

»Gospodje so zasliševali Süssa tu poramič, tam v skupnih zasedanjih. Zasliševali so ga glede slabše kovanega denarja, glede žalitve veličanstva in glede veleizdaje. Pošteni, strogo pravični Harpprecht, ki je bil prepričan, da je Süs podlež, da pa po zakonu ni krav, je bil zelo ogorčen nad očitnim prizadevanjem drugih, ki so hoteli pripisati Süssu vse zločine, za katere bi morali po zakonu odgovarjati drugi. Zato se je kmalu odrekel članstvu v komisiji in se zadovoljil s tem, da je pregledoval akte. Njegov kolega profesor Schöpf mu je sledil. Predsednik komisije, tajni svetnik Gaisberg, je šel sam k Süssu, potrepljal ga je po ramni in dejal s svojim rezkim glasom: